

Proposta curs 3r ESO

BLOC 1: La llengua i els seus parlants	2
BLOC 2: Comunicació	2
BLOC 3: Educació literària	3
BLOC 4: Reflexió sobre la llengua	5

BLOC 1: La llengua i els seus parlants

- Anàlisi de l'origen de les llengües de l'Estat espanyol:
  - Les llengües preromanes. El basc.
  - Les llengües romàniques.
- Desenvolupament sociohistòric de les llengües de l'Estat espanyol, especialment l'aranès, la llengua catalana i castellana. [ESS]
- Desenvolupament de la reflexió interlingüística. Falsos amics i intercomprensió lingüística.
- Identificació i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Coneixement i ús de les varietats diafàsiques: registre formal i informal. [ESS]

BLOC 2: Comunicació

Context. Components del fet comunicatiu:

- Anàlisi avançada de la comunicació en diferents contextos.
- Reflexió del grau de formalitat, distància social entre interlocutors, propòsits comunicatius. [ESS]
- Domini de l'ús d'elements no verbals als textos escrits i multimodals: icones, imatges i tipografia. [ESS]
- Reflexió i ús dels elements no verbals en els textos orals i multimodals: aspectes cinèsics com ara la postura corporal, gestos, expressió facial, mirada o somriure; i els paralingüístics: to de veu, volum, ritme, velocitat, modulació, èmfasi i pauses.

Gèneres discursius

- Propietats textuais: adequació, coherència i cohesió. [ESS]
- Anàlisi i producció de textos argumentatius i expositius.
- Els textos acadèmics: monografia, exposició oral i debat. L'escriptura com a organització del pensament: esquemes, organigrames, mapes conceptuals... [ESS]
- Gèneres periodístics informatius: notícies, reportatge i entrevistes. [ESS]
- La publicitat i la seva influència social. Estratègies de verificació. [ESS]
- La interacció en l'àmbit personal: conversa personal i amb noves tecnologies. Avaluació dels actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor.

Processos comunicatius

- Desenvolupament de tècniques de debat. [ESS]
- Estratègies de lectura crítica. [ESS]
- Planificació, producció i revisió de textos de manera autònoma. [ESS]
- Presentació i desenvolupament d'eines digitals per treballar aspectes formals en els textos: índex, notes al peu, encapçalaments, citació bibliogràfica, etc.

Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics

- Aprofundiment en els mecanismes de cohesió textual:
  - Connectors textuais d'addició, oposició, distribució, d'ordre, contrast i explicació. [ESS]
  - Nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte. [ESS]
- Respecte per la coherència verbal en els textos: la correlació temporal en la coordinació. [ESS]
- Procediments explicatius bàsics: l'aposició.
- Correcció lingüística progressivament autònoma i ús de diferents tipus de diccionaris, amb una atenció especial al DIEC2 i al DLE de la RAE, i correctors ortogràfics en tota mena de suports. [ESS]
- Ús dels signes de puntuació per tal d'organitzar el text: el punt i coma, la ratlla i les cometes. [ESS]

BLOC 3: Educació literària

Lectura autònoma

- Propostes de lectura que ampliïn els referents dels estudiants amb incorporació de clàssics i obres juvenils de qualitat. Implicació en la classificació dels llibres de la biblioteca. [ESS]
- Participació en actes culturals vinculats a l'itinerari lector: implicació de l'alumnat en l'organització de petites activitats al voltant de la literatura per a altres cursos. [ESS]
- Presa de consciència i verbalització dels gustos i la identitat lectora: exposicions trimestrals i justificació de la tria de lectures fetes durant un període.
- Expressió de l'experiència lectora, utilitzant de manera progressiva metallenguatge específic: elaboració de bibliotràilers.

- Mobilització de l'experiència lectora, personal i cultural i vinculació amb l'actualitat i manifestacions artístiques de manera argumentada.
- Estratègies per recomanar lectures en suports diversos (escrits o orals) i entre iguals, classificant les obres en gèneres i subgèneres literaris: implicació en l'organització de la biblioteca d'aula i del centre. [ESS]

Lectura guiada

- Processos d'indagació sobre les obres llegides que ajudin a construir-ne la interpretació. Lectura d'obres dramàtiques completes com *El principi d'Arquimedes*, AKA. Also Known as, *El principi d'Arquimedes* o *El mètode Grönholm*. També de clàssics universals com *Romeu i Julieta* o alguna obra de Lope de Vega. Lectura compartida d'obres clàssiques com *La Celestina* o fragments d'*El Quijote* o *Tirant lo Blanc*. [ESS]
- Anàlisi bàsica dels recursos expressius i els seus efectes: lectura i anàlisi de seleccions de poemes trobadorescos o del segle d'or espanyol. Treball de recursos expressius i mètrica a través de *Rimas y leyendas*, de Gustavo Adolfo Bécquer. [ESS]
- Utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per construir la interpretació de les obres literàries. Exemple: i[1] tinerari de lectura guiada al voltant de l'amor per observar elements de continuïtat i ruptura al llarg de la història. [ESS]
- Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos orals, escrits o multimodals parant atenció a temes, tòpics, estructures i llenguatge utilitzats: *carpe diem*, *tempus fugit*, *ubi sunt?*, *Theatrum mundi*, *collige virgo, rosas...* Cerca de tòpics literaris en cançons. [ESS]
- Estratègies per interpretar obres i fragments literaris a partir de la integració dels aspectes analitzats i atenent valors culturals, ètics i estètics. Lectura de novel·les distòpiques clàssiques i reflexions al voltant dels totalitarismes.
- Lectura amb perspectiva de gènere, donant prioritat a textos que els facin reflexionar sobre la feminitat. Per exemple, es poden llegir relats de Shirley Jackson i contrastar-los amb la repercussió que van tenir pel fet que l'autora fos dona. També es poden fer investigacions sobre altres autores.
- Lectura expressiva i dramatitzada de les obres: lectura interpretativa de poemes acompanyats d'imatges.

Esriptura creativa

- Creació de textos a partir de l'apropiació de convencions del llenguatge literari. Creació de poemes trobadorescos; experimentació amb estructures narratives amb relats breus com "Continuidad de los parques"; experimentació amb l'humor i la ironia a partir de relats de Quim Monzó, Empar Moliner, Sergi Pàmies, Pere Calders, etc. [ESS]

BLOC 4: Reflexió sobre la llengua

- Identificació i observació de les diferències contextuais i formals rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita, atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics. **[ESS]**
- Reconeixement de la llengua com a sistema i de les seves unitats bàsiques, tenint en compte els diferents nivells: el so i el sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats). **[ESS]**
- Caracterització, explicació, identificació i reconeixement d'oracions i dels seus constituents: sintagma nominal, verbal, adjectival, preposicional i adverbial.
- Oracions actives i passives. Transformació d'oracions actives en passives.
- Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària.
- Relació entre els esquemes semàntic (agent, pacient i experimentador)[1] i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària. **[ESS]**
- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques). Relacions gramaticals.
- Distinció i reconeixement del complement directe, indirecte, circumstancial, de règim i del complement predicatiu. **[ESS]**
- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques de l'oració simple) i consolidació dels procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria. **[ESS]**
- Oracions impersonals, actives i passives.
- Identificació i anàlisi de diferents tipus d'oracions predicatives: transitives, intransitives, passives, reflexives, recíproques i impersonals.
- Aprofundiment i reflexió sobre els canvis en el significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius: connotació i denotació en funció del context i del propòsit comunicatiu.
- El canvi semàntic: metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.
  - Anàlisi de les causes que originen els canvis semàntics i l'ús dels eufemismes. **[ESS]**
  - Les frases fetes i el llenguatge figurat. **[ESS]**
- Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica per obtenir informació gramatical bàsica.